

Beleidsplan 2020 – 2025

Johannes Wier Stichting

Inhoud

1. Algemeen.....	3
2. De staat van de mensenrechten in de gezondheidszorg in 2020	3
3. Doelstelling en visie.....	3
3.1 Missie.....	3
3.2 Visie	3
4. Activiteiten	4
4.1 Mensenrechteneducatie	4
4.2 Mensenrechten in de curricula van zorgprofessionals	4
4.3 Tijdschrift en e-nieuws	4
4.4 Bijdragen aan schaduwrapportages	5
4.5 Signalering, pleitbezorging en lobby	5
4.6 Debatten en webinars	5
4.7 Projecten	5
5. De organisatie van JWS	5
5.1 Het bestuur.....	5
5.2 Het secretariaat.....	6
5.3 Het Comité van Advies	6
5.4 Netwerkorganisatie	6
5.5 Samenwerking en relaties	6
5.6 Financiën, marketing en communicatie	6

1. Algemeen

De stichting Mensenrechten en Gezondheidszorg 'Johannes Wier' (JWS) is een organisatie van en voor professionals in de zorg en heeft, volgens de statuten, tot doel "de bevordering en naleving van de mensenrechten op het gebied van of in samenhang met de gezondheidszorg, zoals neergelegd in internationale verdragen en geformuleerd door de Verenigde Naties en haar organen en de nationale en internationale ethische codes en verklaringen van de werkers in de gezondheidszorg [...], alles in de ruimste zin van het woord." Geografisch zijn de werkzaamheden van JWS beperkt tot Nederland.

JWS is een netwerkorganisatie van vrijwilligers. De financiële positie is stabiel. De spankracht van JWS hangt af van de inzet van vrijwilligers met passende deskundigheid op het werkterrein.

2. De staat van de mensenrechten in de gezondheidszorg in 2020

De mensenrechten in de gezondheidszorg in Nederland staan voortdurend onder druk. Door de decentralisaties en bezuinigingen in de zorg zijn er tussen gemeenten verschillen ontstaan in de toegankelijkheid van de jeugdzorg en de ouderen- en langdurige zorg. Overheden en zorgverzekeraars lijken meer waarde te hechten aan het tegengaan van fraude en aan bezuinigingen in de zorg dan aan de waarde van het behoud van het medisch beroepsgeheim. De hoge eigen bijdrage in de gezondheidszorg in de afgelopen jaren heeft geleid tot het mijden van de zorg door sociaal zwakkeren in de Nederlandse samenleving. Met de komst van asielzoekers zijn discussies in de politiek en samenleving over de toegang tot sociale voorzieningen voor hen verscherpt. De wet terugkeer en vreemdelingenbewaring biedt geen perspectief op wezenlijk verandering van de situatie voor vreemdelingen in vreemdelingenbewaring die medische zorg of, in het geval van bijvoorbeeld isolatie of hongerstaking, medische begeleiding nodig hebben. Voor mensen die het Nederlands onvoldoende machtig zijn, kan de communicatie onvoldoende zijn, met alle gevolgen van dien. Sinds 2012 worden professionele tolken niet meer vergoed. In de gezondheidszorg wordt steeds meer gebruik gemaakt van e-health en e-cursussen. Communicatie gaat vooral via email, websites en sociale media. Aan de toegenomen digitalisering in de gezondheidszorg kleven risico's van uitsluiting van zorgvragers die niet of onvoldoende digitaalvaardig zijn en risico's voor de privacy.

3. Doelstelling en visie

De algemene doelstelling van JWS is in de statuten vastgelegd en vertaald in onderstaande missie.

3.1 Missie

JWS stimuleert en mobiliseert professionals in de zorg om de eerbiediging van het recht van eenieder op een zo goed mogelijke lichamelijke en geestelijke gezondheid te bevorderen (het zogenaamde 'recht op gezondheid'). Dit recht is neergelegd in internationale en Europese verklaringen en verdragen, evenals in gedragscodes van internationale en nationale beroepsorganisaties. JWS richt zich met name op artikel 12 van het ICESCR en de uitwerking daarvan in *General Comment* nr. 14.

3.2 Visie

JWS wil haar unieke positie in Nederland op het terrein van de mensenrechten en gezondheidszorg behouden door zich duidelijk te onderscheiden van organisaties die deze thematiek – geheel of

gedeeltelijk – ook in hun vaandel dragen. JWS wil verschil maken en meerwaarde bieden, door samenwerkingsverbanden aan te gaan die synergie bieden, terwijl tegelijkertijd doublures met de activiteiten van andere organisaties zoveel mogelijk vermeden worden. JWS richt zich op de gezondheidszorg voor kwetsbare groepen in de Nederlandse samenleving. JWS draagt bij aan schaduwrapportages ten aanzien van die internationale verdragen die (mede) ‘het recht op gezondheid’ betreffen. JWS wil én als kenniscentrum én als denktank fungeren. Kenniscentrum door het aanbieden van voorlichting en educatie over het ‘recht op gezondheid’ aan professionals in de zorg; denktank door het organiseren van symposia en webinars.

4. Activiteiten

De beoogde activiteiten vloeien voort uit de missie en visie van JWS waarbij rekening is gehouden met de beperkte spankracht van de organisatie.

4.1 Mensenrechteneducatie

Het belangrijkste speerpunt vormt de mensenrechteneducatie, ofwel de informatie en educatie op het terrein van het ‘recht op gezondheid’. Dit zal op een aantal thema’s en met verschillende middelen vorm worden gegeven. Naast voorlichting en educatie in persoon blijft JWS inzetten op de ontwikkeling van e-cursussen die een groter bereik hebben en minder menskracht vergen. Tot het jaar 2020 zijn drie e-cursussen op initiatief van JWS ontwikkeld:

- Gezondheidszorg voor ongedocumenteerden
- Ethische dilemma’s in de GGZ voor asielzoekers
- Hongerstaking

Wanneer zich onderwerpen voordoen die zich lenen voor een e-cursus zal JWS niet aarzelen die handschoenen op te pakken. De bestaande cursussen zullen worden onderhouden en waar nodig geactualiseerd.

4.2 Mensenrechten in de curricula van zorgprofessionals

JWS stelt zich tot doel dat het ‘recht op gezondheid’ een structurele plaats krijgt in de diverse medische curricula. Het raamwerk ligt helaas vast voor de komende jaren, maar er is wel ruimte binnen diverse opleidingen bijvoorbeeld tot psychiater of binnen speciale blokken. JWS kan dat echter niet alleen realiseren en zal daarom een samenwerkingsverband moeten aangaan met bijvoorbeeld het College voor de Rechten van de Mens en/of de KNMG om dat te realiseren. Op dit moment hangt het behandelen van het onderwerp ‘recht op gezondheid’ in de medische opleidingen nog te veel af van willekeur en persoonlijke interesses.

4.3 Tijdschrift en e-nieuws

Voorlichting en informatie over ‘het recht op gezondheid’ worden ook geboden via een elektronisch tijdschrift en het e-nieuws van JWS. Daarnaast dragen deze publicaties bij aan de profilering van de van JWS. Het jaarlijkse elektronische tijdschrift van JWS behandelt diverse thema’s op het terrein van ‘het recht op gezondheid’. De redactie is onafhankelijk en bepaalt de inhoud van het tijdschrift. Het e-nieuws komt tenminste elk kwartaal uit en bevat berichten van het bestuur over de organisatie van JWS en de nieuwsberichten en agenda die in de voorafgaande periode op de website zijn verschenen.

4.4 Bijdragen aan schaduwrapportages

JWS draagt bij aan schaduwrapportages behorende tot verschillende internationale verdragen, namelijk die verdragen die ook aspecten van ‘het recht op gezondheid’ betreffen. Doel van de schaduwrapportages is om, naast de formele rapportages van de regering, aan de VN-comités te rapporteren over de stand van zaken van het naleven van de rechten van de mens, zodat de voortgang op dit terrein kan worden bevorderd.

4.5 Signalering, pleitbezorging en lobby

JWS zal binnengekomen signalen over misstanden in de zorg registreren en, indien daar aanleiding voor is, daarover melding maken bij geëigende instanties en als lobbyist en pleitbezorger optreden. Daarnaast kunnen wetsvoorstellen of resultaten van onderzoek die (aspecten van) ‘het recht op gezondheid’ betreffen aanleiding zijn om standpunten op te stellen en onder de aandacht te brengen bij betrokken instanties. Relaties zullen daartoe worden opgebouwd dan wel bestendigd met relevante ministeries, de IGZ, het College voor de Rechten van de Mens, de KNMG, zelfstandige bestuursorganen, zorgverzekeraars, toezichthouders en politici.

4.6 Debatten en webinars

JWS organiseert eens per jaar een symposium over een actueel onderwerp op het terrein van ‘het recht op gezondheid’. Een symposium is voor iedereen toegankelijk. Voor relevante beroepsgroepen in de zorg wordt accreditatie aangevraagd. Eens per jaar wordt tevens een webinar georganiseerd. De actualiteit bepaalt de keuze voor het onderwerp.

4.7 Projecten

Als een bepaald onderwerp extra aandacht behoeft, kan het als een project worden aangemerkt met een projectleider, zoals het project Taalbarrières in de zorg en het sociaal domein.

5. De organisatie van JWS

De organisatie van JWS wordt gevormd door het bestuur van JWS, dat in haar activiteiten ondersteund wordt door de vrijwilligers van het secretariaat. Daarnaast kan het bestuur een beroep doen op de leden van het Comité van Advies. Voor de uitvoering van activiteiten doet het bestuur een beroep op het directe netwerk van betrokkenen bij de organisatie. Dit kunnen de vrijwilligers zijn die zich als zodanig hebben aangemeld, maar het kunnen ook externe deskundigen betreffen.

5.1 Het bestuur

JWS heeft, conform de statuten van de stichting, een dagelijks bestuur (DB) bestaande uit vier leden – voorzitter, vicevoorzitter, secretaris en penningmeester – en een algemeen bestuur (AB) dat gevormd wordt door het DB en AB leden. Het AB besluit over het beleid en begroting van JWS en komt ten minste viermaal per jaar bijeen, het DB voert de besluiten van het AB uit. Het bestuur functioneert als een collegiaal bestuur onder leiding van een voorzitter. Rond het einde van elk jaar wordt door het AB een werk- en begrotingsplan vastgesteld, dat de leidraad vormt voor de activiteiten in het jaar daarop. De bestuursleden verdelen onderling de taken ten aanzien van de diverse activiteiten en leggen vast op welke wijze en wanneer daarover verantwoording wordt afgelegd. Elk jaar evalueert het bestuur intern haar eigen functioneren en stelt dat zo nodig bij. Ook het huishoudelijk reglement en procedures

worden regelmatig op haar werkzaamheid geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Elk voorjaar wordt een jaarverslag inclusief jaarrekening opgesteld. In dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd aan donoren en andere geïnteresseerden.

5.2 Het secretariaat

Het secretariaat biedt administratieve en secretariële ondersteuning aan het bestuur, verzorgt de documentatie en beantwoordt telefonische vragen. In de afgelopen jaren is een handleiding samengesteld die de werkprocessen op het secretariaat beschrijft, om ondersteuning te bieden aan nieuwe vrijwilligers. Deze handleiding zal voortdurend bijgesteld blijven naar gelang verandering in processen en/of beschrijving daarvan zijn gewenst.

5.3 Het Comité van Advies

Het Comité van Advies, bestaande uit vooraanstaande deskundigen op het terrein van de gezondheidszorg en mensenrechten, wordt eens per jaar geconsulteerd over bestuurlijke en inhoudelijke vraagstellingen. Individuele leden van het Comité van Adviseurs worden in voorkomende gevallen geconsulteerd en/of betrokken bij activiteiten.

5.4 Netwerkorganisatie

JWS is een netwerkorganisatie. Zij doet in voorkomende gevallen een beroep op vrijwilligers in haar netwerk. Waar nodig worden externe deskundigen betrokken. Ook melden zich spontaan mensen uit het werkveld bij JWS.

5.5 Samenwerking en relaties

Belangrijke samenwerkingspartners zijn Dokters van de Wereld, Amnesty International en onze internationale koepelorganisatie, de International Federation for Health and Human Right (IFHHRO).. Regelmatig vindt overleg plaats met de KNMG en het College voor de Rechten van de Mens. Voor de schaduwrapportages werkt JWS met name samen met het Nederlands Juristen Comité Mensenrechten (NJCM) en voor de schaduwrapportage ten aanzien van het Kinderverdrag met Defence for Children. JWS zal voor de organisatie en uitvoering van diverse activiteiten de contacten en relaties met de medische faculteiten en de beroepsorganisaties in de zorg verder versterken. Voor pleitbezorging en lobby zal JWS relaties opbouwen dan wel bestendigen met relevante ministeries, de IGZ, zelfstandige bestuursorganen, patiëntenverenigingen, zorgverzekeraars, toezichthouders en politici.

5.6 Financiën, marketing en communicatie

JWS is financieel uitsluitend afhankelijk van donaties, periodieke schenkingen en legaten. JWS heeft fiscaal de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) waardoor donaties, periodieke schenkingen en legaten vrij van belasting kunnen worden ontvangen. De JWS profileert zich met name elektronisch via haar website, e-nieuws en de elektronische Nieuwsbrief. Verder wordt gebruik gemaakt van Twitter en LinkedIn.

Het beleidsplan 2020-2025 is vastgesteld door het bestuur van JWS op 11 mei 2020.